

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

Your ref. / Deres ref.:
03/00161 LP/ESK

Our ref. / Vår ref.:
OØ/hk

Date / dato:
Oslo, 2. juni 2003

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 1137	Doknr.: - 18
Mottatt: 03 JUN 2003 LP/HP	
Saksbeh.: ESK	Ark.: 565.72
Kopi:	Avskr.:

HØRING AV NY FORSKRIFT OM FORDELING AV TOLLKVOTER FOR LANDBRUKSVARER

1. Generelt

Vi viser til departementets brev av 28.4. d.å. og notat av 22.5. d.å. fra Statens landbruksforvaltning utdelt på møte samme dag om Administrering av kvoten for isbergsalat. Videre viser vi til brev fra Statens landbruksforvaltning av 27.5. d.å. om bl.a. fordeling av nye importkvoter fra EU.

Vi er svært forbauset over at de nye EU kvotene til fordeling og fordelingsmåte er publisert, før høringsfristen for forskriften som blant annet avgjør fordelingsmåten er gått ut.

Det indikerer at høringen i realiteten er illusorisk og saken er avgjort før høringen er avsluttet. Det er over 5 måneder siden forhandlingene med EU ble avsluttet. Det skulle derfor ha vært god tid til å avklare fordelingsmåten for kvotene på grøntsektoren i god tid før kvotene ble publisert. Med den rekkefølge ting er gjennomført på nå, skapes det lite troverdighet rundt høringen og hvordan den vil influere på det endelige resultatet.

2. Nærmere om fordeling av kvoter

Vårt forbund er en sterk motstander av fordeling av kvoter på basis av auksjon. Det er av flere årsaker:

2.1 Godt innarbeidet og rettferdig

Vi har et vel innarbeidet og godt system med kvotefordeling på epler basert på et rullerende 3-års gjennomsnitt av importen. Systemet oppfattes som rettferdig av operatørene fordi systemet er forutsigbart og prestasjonsorientert. Alle operatører får sin %-vise andel basert på historisk import. Systemet er åpent ved at alle som er distributører av frukt kan kvalifisere seg for en kvoteandel og få sin rettvise del av kvoten, alt etter hva man faktisk har importert de 3 siste årene.

2.2 Dramatiske konsekvenser

Ved å gjennomføre et system med auksjon av eplekvotene som foreslått, vil eplene bli både dyrere og gamle, spesielt i forbindelse med sommerlisensen i perioden 1.5. – 1.8. hvert år. Bakgrunnen for dette er at de samlede kvoter i perioden ikke dekker behovet fram til norsk høst. Epler må derfor i stort omfang importeres for å lagres utover sommeren. Importørene må derfor lagre eplene lenger enn nå for å dekke inn hele behovet. Det gir gamle epler og det

koster å lagre eplene. Alternativet blir å importere epler med full toll i perioden eller å kjøpe lisens på auksjon. Alle disse forhold gir som resultat dårligere kvalitet på eplene ved at de blir eldre og at eplene blir dyrere enn de ville vært ved å fortsette dagens system.

2.3 Forbrukervirkninger

Det er etter vår oppfatning helt udiskutabelt at eplene ved auksjon blir dyrere for forbruker. Vi mener det vil ramme forbruket av epler totalt sett og dermed ikke være i samsvar med de ernæringsmessige målsetninger om å øke forbruket av frukt og grønt. Den fordel som den norske forbruker har hatt fram til nå ved å ha tilgang på tollfrie epler gjennom hele sommeren, blir borte ved auksjon. Denne merkostnad må dekkes inn gjennom høyere priser til forbruker. Lengre planlegging av tilførslene av epler medfører at det blir vanskeligere å planlegge importen. Dette kan skape ubalanse i markedet mellom ulike eplevarianter. Blir det en varm sommer, etterspør markedet syrlige grønne epler. Blir det en kald sommer, etterspør markedet i større grad røde epler. Denne balansen mellom grønt og rødt er vanskelig å ivareta ved lang planleggingstid. Hele importordningen blir mer uforutsigbar enn den har vært tidligere. Denne usikkerheten blir av næringsdrivende kalkulert inn i prisene, det gir høyere priser for forbruker. Den internasjonale liberalisering gjennom WTO med handel av landbruksvarer har hatt som formål å gi forbrukeren lavere priser. Det skjer ikke når man istedenfor toll etablerer et auksjonsvederlag som har samme virkning som toll. I 1994 var det en uttrykkelig forbrukerpolitisk forutsetning at forbrukeren ikke skulle komme dårligere ut med det nye importregimet basert på toll i stedetfor et kvantitativt importvern som vi hadde før 1994. De forbrukerpolitiske forutsetningene er etter det vi kan se, brutt gjennom den omlegging som nå er foreslått.

3. Forslag til fordeling av eple- og pærekvotene

Primært ønsker vi å avvikle alle kvotene på epler og pærer. Spesielt er behovet for å gjøre noe med sommerlisensene (7 000 tonn/WTO / 2 000 tonn EU). Disse lisensene er i en periode hvor det ikke er norsk produksjon å beskytte. Det ville derfor være mest naturlig at disse kvotene ble erstattet av et system med gradvis opptrapping av toll etter 1.7. hvert år mot 1.8. Det kombineres med lav eller ingen toll i mai og juni.

Hvis ovennevnte endringer ikke er mulig nå, vil vi foreslå at de nåværende og nye eple- og pærekvotene fordeles på basis av en historisk fordeling etter det nåværende system med rullerende 3 års gjennomsnitt.

Vi ser at Statens landbruksforvaltning har en del arbeide med å utarbeide de historiske eplekvotene. Vi sier oss derfor villig til å overta innsamlingen av data og utregning av kvotene uten kostnader for det offentlige. Dette kan selvsagt skje under fullt overoppsyn av SLF.

4. Om kvoten på friske jordbær

Vi mener at den nye jordbær kvoten kan virke forstyrrende inn på prisbildet i det norske jordbærmarkedet, spesielt i juni fram til det er markedsdekning av norsk vare. I den perioden kvoten gjelder for, vil vi når det er behov for import, uansett importere jordbær fra Europa. Kvoten er derfor helt unødvendig for å sikre jordbær fra EUs markedsadgang i Norge når det er behov for import. Når det er markedsdekning av norsk vil det i liten utstrekning bli importert frisk jordbær til Norge fra EU. Det har sammenheng med priser, risiko og sterk preferanse for norske jordbær i det norske markedet i den norske sesongen.

Vi mener ellers at den nyetablerte jordbærkvoten bør fordeles på bakgrunn av den historisk baserte eplekvoten. Vi mener det vil gi den mest rettferdige fordeling mellom importørene og rimeligere bær for forbrukeren.

5. Om kvoten på isbergsalat

I denne sammenhengen viser vi til notat fra SLF datert 22.5.03 som ble drøftet på møtet med deler av grøntbransjen samme dag.

Vi mener generelt at denne kvoten kan bidra til å dekke inn de importbehovene som måtte være spesielt i overgangsperioder mellom norsk og import og motsatt. Det foreslåtte fordelingssystem tar ikke hensyn til dette. Tvert i mot legges det opp til at kvoten skal tas ut i mars. Det løser ingen problemer rundt isbergsalat importen, verken til konsum eller industriformål. Det vil tvert i mot komplisere alt og gi en dårligere løsning for alle enn den administreringen vi har i dag. Vi mener kvoten må kunne disponeres fritt i perioden 1.3. – 30.11., det vil løse flest problemer.

Når det gjelder fordelingen av kvoten mellom konsum og industri, foreslår vi at kvoten deles likt med 50 % til hver. Et mindretall i vårt forbund, Bama-Gruppen AS mener hele kvoten bør fordeles til industrien.

Vårt forbund ser helt klart de spesielle behov industrien har med å dekke seg inn med råvarer i enkelte perioder ved å måtte kjøpe til fast pris uavhengig av markedspris. Derfor foreslår vi at de får en større andel av kvoten enn den faktiske andelen av forbruket skulle tilsi. Vi mener på den bakgrunn at industriandelen settes til 50 %.

Ved fordeling mellom ulike formål vil det være helt nødvendig å ta spesielle hensyn:

- Isbergsalat til industri må kunne skilles klart og entydig fra varer til konsum. Det må være full kontroll på hva salaten anvendes til ved en troverdig dokumentasjon.
- Det må defineres entydig hva industri i denne sammenheng er, slik at det er klart for fordeling finner sted om hvem som er kvoteberettiget av industridelen.

Vi mener at tildelt kvote til konsum må være overførbar en gang fra grossist/distributør til importør/agent for å følge den veien varestrømmen følger i dag for små og mellomstore grossister som vanligvis importerer gjennom andre av praktiske og kostnadmessige årsaker.

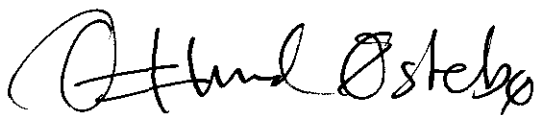
De forslag som det er lagt opp til for å administrere kvoten i sesongen 2003 er i realiteten helt i utakt med markedet. Ingen vil ha behov for å importere isbergsalat i juli nr det er mye norsk vare. Kvoten vil derfor hvis systemet følges, måtte reforderes flere ganger hvis den skal bli benyttet.

6. Kommentarer til forslag til forskrift

Vi er i mot forslag om fordeling av tollkvoter ved auksjon for grøntsektorens kvoter. Vi foreslår derfor med unntak av isbergsalat, at kvotene for epler, pærer og jordbær slik de er nevnt i vedlegg 1 til forskriften, fordeles på basis av et historisk rullerende 3 års gjennomsnitt som nå. Jordbær kvoten fordeles på basis av eplekvotene.

Med vennlig hilsen

NORGES FRUKT- OG GRØNNSAKGROSSISTERS FORBUND

Oddmund Østebø
Generalsekretær